

A máriapócsi kegykép 1917-ben elrabolt fogadalmi adományai*

TARTALOM: 1. Bevezető; 2. A pócsi ikon votív tárgyainak története 1918-ig; 3. Fogadalmi adományok az 1918-ban készített templomleltárban; 3.1. A kegykép arany és ezüst neműi és gyöngyei; 3.1.1. Aranyneműek; 3.1.2. Ezüstenműek; 3.1.3. A kegykép gyöngyei; 3.1.4. A kegykép palástjai; 3.1.5. A kegykép koszorúi; 4. A kegykép kirablása 1917. október 29-én; 5. Záró gondolatok.

KATALIN FÖLDVÁRI: The votive offerings abducted in 1917 of the weeping icon of Máriapócs

As it is usual at many other shrines, Máriapócs also has objects called votive offerings that express gratitude of those who seek the help of Our Lady or reinforce their request to the patron of the shrine. Despite its more than 300-year-old history, Máriapócs as a shrine is not very rich in donations of this nature, which is due to, among other things, several violent intrusions and thefts in the history of the icon that made Pócs famous. The present study explores the case of a robbery in 1917, using a church inventory made in 1918 by the church's caretaker Barnabás Seszták. We can find on this itemized list the gold and silver votive objects, pearl necklaces, mantles and wreaths belonging to the icon. However, in addition to gold, silver donations, and necklaces made of pearls, the following note reads: "On the night of October 29, 1917, a hitherto unknown person stole all the gold and silver objects and beads placed on the icon." The inventory itself does not shed light on the delinquent, but can be used to trace the change in the number of the objects, as the compiler wrote down which objects disappeared and with what donations the series of offerings continued after the robbery, until July 20, 1918. The identity of the robber is revealed by an article in the columns of the newspaper 'Nyírvidék'.

1. Bevezető

A kegyhelyekhez közvetlenül kötődnek azok a fogadalmi vagy votív (lat. votum) adományoknak nevezett tárgyak, amelyek hálát fejeznek ki a bekövetkezett gyógyulásért vagy erősítik a kérést a hely patronátusa felé.¹ Ezek az

* A kutatás az MTA-SZAGKHF Lendület Görögkatolikus Örökség Kutatócsoport projektjének keretén belül készült.

adományok tehát egy vallási jellegű jogi viszony kifejezői: az ember kötelező jellegű fogadalmat tesz, a Szentre bízva magát és megígéri, hogy kérése teljesítése esetén nyilvánosan kifejezi a köszönetét. A fogadalmi tárgyak egy sajátos nyelven beszélnek, a remény és a fájdalom nyelvén, és bepillantást engednek egy sajátos élményvilágba.²

Máriapócs votív tárgyakban való szegénysége több okra vezethető visza, melyeket Dudás Bertalan³ bazilita szerzetes atya így foglalt össze:

„Vajon mi lehet annak az oka, hogy műkincsekben, emléktárgyakban mégis olyan szegény Máriapócs? Mindenekelőtt az, hogy a kicsiny és szegény falu nem rendelkezett sem olyan templommal, sem más épülettel, helyiséggel, ahol ezeket az ajándéktárgyakat elhelyezhették vagy megőrizhették volna. Emellett őrzésükre alkalmas személyek sem voltak Pócson. Végül nem hiányoztak a külső erőszakos behatolások sem”.⁴

Tanulmányomban az utóbbiak közül mutatok be egy eddig ismeretlen esetet a kegytemplom 1918-ban készített leltára segítségével.

2. A pócsi ikon votív tárgyainak története 1918-ig

A máriapócsi kegyképnek felajánlott votív tárgyak történetének kezdete az ikon első könnyezésének idejére (1696. november 4. – december 8.) tehető, hiszen az első adomány ekkor került fel a képre: egy halálosan beteg gyermek édesanyja arra kérte a papot, hogy tegye az ikont gyermeke fejére, aki „ekkor Mária szemének kegyelem vizétől úgy megerősödött, hogy nem sokkal ezután teljesen egészséges lett”.⁵

1 HORÁNYI ILDIKÓ, „Devóció és medicina: kegyességi emlékek a gyógyulás szolgálatában”, in FARBAKY PÉTER (szerk.), *Mariazell és Magyarország egy zarándokhely emlékezete. Kiállítás a Budapesti Történeti Múzeum Kiscelli Múzeumában 2004. május 28. – szeptember 12.*, (Kiállítási katalógus), Budapest 2004, 359.

2 BARNA GÁBOR, „A fogadalmi tárgyak kutatásáról”, in Barna Gábor (szerk.), *„Mária megsegített”. Fogadalmi tárgyak Máriaradnán I.*, Szeged 2000, 10.

3 VÖ. VÉGHSEŐ TAMÁS, *Görögkatolikus papok történeti névtára, 1. kötet. A Hajdúdorogi Egyházmegye és a Miskolci Apostoli Exarchátus 1850 és 1950 között felszentelt papjai*, Nyíregyháza 2015, 159–160.

4 DUDÁS BERTALAN, „A baziliták szerepe a Hajdúdorogi Egyházmegye történetében”, in TIMKÓ IMRE (szerk.), *A Hajdúdorogi Bizánci Katolikus Egyházmegye Jubileumi Emlékkönyve 1912–1987*, Nyíregyháza 1987, 110.

5 MAGYAR ANDRÁS, „Az eredeti könnyező máriapócsi ikon története”, in IVANCÓS ISTVÁN (szerk.), *Történelmi konferencia a máriapócsi Istenszülő-ikon első könnyezésének 300. évfordulójára 1996. november 4–6.*, Nyíregyháza 1996, 86. Ezt az adatot Kriegsmann Jakab német káp-

A könnyező ikonok felajánlott tárgyak elrablásának első kísérletére a következő évben került sor. A votívokkal kapcsolatos legrégibb írásos okmány az az Egri Érseki Levéltárban található, 1697-ben készült jegyzőkönyv, melyet Pethes András egri általános püspöki helynök rendeletére a Kállóból Pócsra küldött bizottság vett fel. Ebben a tanúk azt vallják, hogy 1696 novemberének végén Kriegsmann Jakab János német káplán figyelemre méltó pénzüsszeget, 200 tallért, 28 arany és 51 rénes forintot, valamint aranyat, gyűrűt, templomi ruhára való anyagot vett át. Kriegsmann önkényesen félreállította Papp Dániel pócsi lelkészt, majd Kállóból megbízás nélkül átvette az irányítást a pócsi egyházközség felett. Mikor később megvizsgálták a kállói plébános ládáját, találtak benne „két aranygyűrűt, amelyek a képhez tartoztak, négy füzér jóféle gyöngyöt, különböző szenteknek, kb. ötvennek az ereklyéjét üveg alatt, egy moszkvai ezüst keresztet, egy tallér alakú üveg alá zárva Boldogságos Szűz Mária-képet, két gyermekinget és más ajándékokat. Úgy látják sok dolog hiányzik, különösen a selyem dolgokból”.⁶

Pócsra a kegykép könnyezésétől kezdve számos zarándok érkezett, akik lehetőségükhöz mérten igyekeztek leróni hálájukat a csodatevő ikon előtt. Az általuk felajánlott votív tárgyakat vagy magán a kegyképen,⁷ vagy annak környékén az ikonosztázionon,⁸ illetve a fatemplom falain helyezhették el. Az új kőtemplom felépülése után a kor szokásának megfelelően az adományozott ékszerekkel az ikont díszítették,⁹ a

lân is – aki az első könnyezés idején Pócs és Kálló plébánosa volt – megerősíti vallomásában, hiszen ő maga emelte a gyermeket az ikonhoz: „Ad 4um fatetur, quod ipse fatens admoverit in fantem aegrotum, quasi jam moribundum Imagini, et paulo post Sanatum esse integre, in cujus Testimonium beneficii Mater infantis in Anathemaa ppendit Donataria”. JANKA GYÖRGY, „A máriapócsi könnyezés jegyzőkönyve a Hevenesi Gyűjteményben”, in IVANCSÓ, *Történelmi konferencia a máriapócsi Istenszülő-ikon első könnyezésének 300. évfordulójára*, 143.

6 DUDÁS, „A baziliták szerepe a Hajdúdorogi Egyházmegye történetében”, 111.

7 1961-ben röntgenfelvételt készítettek az 1697-ben Bécsbe került eredeti pócsi ikonról, és a kép fatábláján láthatóak a szegektől származó apró lyukak. JOSEF ZYKAN, „Maria Pötsch”, in *Der Dom. Mitteilungsblatt des Wiener Dömerhaltungsvereins* 1 (1971) 5.

8 A fatemplomban az ikon valószínűleg az ikonosztázion alapképe lehetett, így közvetlen tiszteletnek volt kitéve. Vö. TERDIK SZILVESZTER, „Görögkatolikus püspöki központok Magyarországon a 18. században”, in *Művészet és reprezentáció*, Nyíregyháza 2014, 71–72. JANKA GYÖRGY, „Az első pócsi kegykép története és irodalma”, in *Athanasiana* 3 (1995) 25–41.

9 Mivel a tárgyak szeggel történő rögzítése megrongálta az ikon fatábláját, a kegyképre később mintegy ruhaként selymet terítettek, és az alá helyezett kartonra tűzték fel az adományokat. Lásd SZAVICSKÓ JÁNOS, „Az »Ékes virágszál« kegyhelye: Máriapócs”, in TIMKÓ, *A Hajdúdorogi Bizánci Katolikus Egyházmegye Jubileumi Emlékkönyve*, 100. Az ikon 2005-ben történt restaurálása után a kegyképen lévő ruha a Nagy Szent Bazil Rend Máriapócsi Gyűjteményébe került. (A szerző megjegyzése.)

többi ajándékot pedig az ikonosztázionon vagy a kegytemplom falain helyezték el.¹⁰

A kegykép második könnyezésekor (1715. augusztus 1–2. és 5.) az ikonon látható tárgyról több forrás is beszámol. Nogall János, miközben részletesen leírja a csodát, megemlíti, hogy a könnyek végig folytak a képen lévő láncon.¹¹ A csoda tanúinak kihallgatása során felvett jegyzőkönyv alapján elmondható, hogy a megkérdezettek eltérően nyilatkoztak az ikonon lévő ajándékokról. Míg Papp Mihály, pócsi parókus és Molnár János pócsi tanító a „kegykép mellén lévő nyakékról” illetve „nyaki drága ékszer-ről”¹² beszél, addig a hetvenéves Molnár János így vallott a könnyezésről: „Ámbár a Kép sokféle ékességekkel feldíszítve lőn, és azokon a Könnyek megakadhattak volna, mindazonáltal még azokon is általmenve egészen a tányérra lefolyó Csöppeket a tulajdon szemével látott”.¹³ A hetedik tanú, Aranyosy János pedig a csoda elbeszélésekor elmondta, hogy a könnyek a kép álláról az aranyláncokra folytak le.¹⁴ Uriel áldozár *Kincseink* című munkájában a kegyképen lévő nyakékról és sűrű gyöngysorokról, gyöngy-füzerről beszél.¹⁵ Ugyanakkor arra is történik utalás a csoda kivizsgálásának lezárásakor, hogy a zárandokok nem csak ékszereket ajándékoztak a pócsi Szűzanyának, hiszen Erdődy Gábor Antal püspök így rendelkezett akkor a fogadalmi tárgyakról: „Amit a kegyképhez vittek, ékszereket, ajándékokat, tárgyakat, ezeket sem én, sem Kiss János kanonok engedélye nélkül eladni, elidegeníteni, vagy bármilyen módon szétosztani nem szabad. Ezt a legszigorúbban megtiltom”.¹⁶

A továbbiakban felajánlott tárgyakról több forrásban is találhatóak adatok. A bazilita múzeumban kiállított irat szerint a De Guebla család egy offert ajánlott fel Kassáról 1737-ben. 1750-ben gróf Forgách Pál ado-

¹⁰ DUDÁS, „A baziliták szerepe a Hajdúdorogi Egyházmegye történetében”, 111.

¹¹ NOGALL JÁNOS, *Pócsi nefelejts vagyis a Boldogasszony pócsi képét illetőleg hiteles történetek, emlékeztetések és ájtatosságok füzére*, Nagyvárad 1862, 24.

¹² KÁLLAY ZOLTÁN – BÁTI MÁRK TEOFÁN (szerk.), *Az Istenszülő képének második, 1715-ös csodás pócsi könnyezésének leírása. Az igazoló tanúk vallomásai, bizonyosság tétel, imádság és ének*, Budapest 2015, 14–16. A második könnyezés tanúkihallgatási jegyzőkönyve latin nyelven: *Vera relatio super fetu, lachrymatione secundae sacrae imaginis Pocsensis Beatae Mariae Virginis (...)* Cassoviae 1776.

¹³ KÁLLAY – BÁTI, *Az Istenszülő képének második, 1715-ös csodás pócsi könnyezésének leírása*, 17.

¹⁴ *Uo.*, 18.

¹⁵ URIEL ÁLDOZÁR, *Kincseink vagyis az első máriapócsi, mikolai, második mária-pócsi, pálfalvai és klokokói csodatevő szent képek leírása*, Ungvár 1907, 115–126.

¹⁶ KISS ZSOLT, *A máriapócsi kegyhely története*, Pannonhalma, 1985. (eredeti EÉL No. 1800/5. sz.)

mányozta a kegytemplom főoltárának márványból kifaragott alsó részét, mellyel a családjában történt gyógyulást akarta meghálálni. Ennek emléket őrzik a templom falán látható tárlóban lévő, ezüst fogadalmi tárgyak, melyek a beteg gyermekükért imádkozó Forgách családot ábrázolják.¹⁷ 1758-ban gróf Károlyi Ferenc hagyta a kegytemplomban a fekete bambusz-ból készült mankóit, miután a Szűzanya közbenjárásának köszönhetően kigyógyult súlyos betegségéből.¹⁸ Egy 1768. november 9-én kelt levél szerint B. Szennyeiné Szent Iványi Anna „a Kegyképhez igen drága palástot, ezüst fírhagot és monstranciát” ajándékozott.¹⁹ 1771. márciusában gróf Zichy Terézia leánya betegségéről és a férje mellett elszenvedett kínokról ír, majd misét kér, s Homonnáról egy ezüst szívet küld.²⁰ 1796. december 5-én a grófnő egy aranyat küldött Pócsra, hogy betegségéből felgyógyult lányáért misét mondjanak.²¹ A kegyképet közel kétszáz évig díszítő, drágakövekkel kirakott ezüst köpeny is ugyanebben az évben készült Bécsben.²² 1777-ben Sztáray József egy ezüst fogadalmi koronát adott a kegytemplomnak, az ajándékot egy bécsi mester készítette.²³ A votívok száma a 18. század végén, II. József rendeletének köszönhetően igen nagy mértékben lecsökkent. Az uralkodó 1784. április 6-án elrendelte a templomokban lévő öltöztethető szobrok és a falakon elhelyezett fogadalmi adományok eltávolítását, mivel ezek nem a csodákat bizonyítják, hanem inkább elcsúfítják a templomot.²⁴ A rendelet végrehajtása során a Máriapócsról beszolgáltatott adományok-ról készült leltárban 421 arany és 970 ezüst tárgy szerepel.²⁵

17 *Máriapócs*, Kiadja a Nagy Szent Bazil Rendje Máriapócscon, Nyíregyházán 1928. 13.

18 A gróf görögkatolikus vallású vejétől hallott a máriapócsi könnyező Szűz csodatevő erejéről, s miután meggyógyult és hallott a templomépítés nehézségeiről, magára vállalta az építkezés további költségeit, sőt monostort is építtetett a templom mellé, melynek fenntartására környékbeli birtokaiból 1000 holdat adományozott. Vö. *Máriapócs*, 12–13.

19 *Máriapócsi Bazilita Levéltár (MBL)*, A Nagy Szent Bazil Rend írásos dokumentumainak és múzeumi gyűjteményének digitális anyagai 1–4. 2003–2004.

20 *MBL* 2003–2004.

21 *MBL* 2003–2004.

22 Vö. FÖLDVÁRI KATALIN, *A Nagy Szent Bazil Rend Máriapócsi Gyűjteménye*, Nyíregyháza 2009, 19. A köpeny 1946-ig díszítette a kegyképet. Vö. TAMÁS GÁNICZ – LÁSZLÓ LEGEZA – SZILVESZTER TERDIK, *Máriapócs, our national sanctuary*, Budapest 2009, 40. A tárgy ma a máriapócsi bazilita rendházban berendezett múzeumban látható. (A szerző megjegyzése.)

23 PUSKÁS BERNADETT, *A görög katolikus egyház művészete a történelmi Magyarországon*, Budapest 2008, 196.

24 *GKPL* IV-1 1784. a 2. 18.

25 Az aranyból készült adományok jegyzékében leginkább ékszerek (láncok, gyűrűk, fülbevalók), érmék, kisebb keresztek találhatók, a különböző kövek, klárisok, gyöngyök és kristályok szintén az arany ajándékokhoz lettek bejegyezve. Az ezüstneműek esetében főleg testrészeket

A következő adat a máriapócsi kegyképhez tartozó tárgyakról 1912-ből származik: az ekkor felvett templomleltár 42 tételben sorolja fel az aranyból, 36 tételben pedig az ezüstdből készített adományokat. – Ezt követi a kegyképnek ajándékozott 13 gyöngysor, 26 darab, hímzéssel és csipkével díszített palást és 11 piros, kék és rózsaszín mellruha.²⁶ Az ikon votívjai közé tartozik még 24 darab koszorú és két csokor is.²⁷

3. Fogadalmi adományok az 1918-ban készített templomleltárban

A máriapócsi kegytemplom 1918-ban összeállított leltára a votív tárgyakra vonatkozó értékes információk mellett egy olyan esetet is feltár, melynek során a kegyképnek felajánlott adományok száma jelentős mértékben megfogyatkozott.²⁸ A Seszták Barnabás kegytemplomgondnok²⁹ által készített összeírás 30 A4-es méretű oldalon a következő fejezetekre bontva ismereti a templom ingó és ingatlan vagyonát: I. A kegytemplom: 1. A szentély, 2. A presbyterium, 3. A templom hajója, 4. Az előcsarnok, 5. Sekrestye, 6. Belső kápolna, 7. Külső kápolna, 8. A kórus, 9. Temetői kápolna, II. A kegykép arany és ezüst neműi és gyöngyei: a) aranyneműek, b) ezüstműek, c) A kegykép gyöngyei, d) A kegykép palástjai, e) A kegykép koszorúi, III. Kelyhek és hozzávalóik (cibóriumok, monstranciák, ezüst tárgyak), IV. Vegyes tárgyak, V. keresztek, VI. Gyertyatartók, VII. Képek, VIII. zászlók, IX. Oltárpárnák, X. Szőnyegek, függönyök, XI. Ministráns ruhák, XII. Miseruhák, felonok, Dalmatikák, Latin szertartás szerinti, XIII. Selyem és

(szemek, kezek, mellek és keblek, fejek, fülek, szívek és lábak) formázó tárgyakról van szó. A rendeletről és annak végrehajtásáról bővebben: FÖLDVÁRI KATALIN, „A máriapócsi kegytemplom votív tárgyainak története II. József uralkodása idején”, in *Athanasiana* 31 (2010) 71–98.

26 Mivel ezek a tárgyak a kutatás vizsgálatának tárgyát képező, 1918-ban lezárt templomleltárban is megtalálhatók, bővebb ismertetésükre később tér ki a tanulmány. (A szerző megjegyzése.)

27 *Leltár a máriapócsi Szent Bazil-rendi kegytemplom és kápolna ingó és ingatlan vagyonáról*, Forrás: *MNL SZSZBML* XII. 31. (3. doboz, 1912-es leltár) Máriapócs, 1912. május 15. MAJCHRCS-NÉ UJTELEKI ZSUZSANNA – NYIRÁN JÁNOS (szerk.), „Mindnyájunk közös kincse”. *Források a máriapócsi kegytemplom és bazilita rend történetéhez a 20. század első feléből*, Debrecen 2019, 63–66.

28 A dokumentum a Nagy Szent Bazil Rend Máriapócsi Levéltárában található. *NSZBRL* 7. doboz I-1-a

29 Vö. VÉGHSEŐ TAMÁS, *Görögkatolikus papok történeti névtára*, 90.

szörkendők, XIV. Fehérneműek a szent miséhez, XV. Egyházi szerkönyvek, XVI. Latinok részére, XVII. A kegytemplom activái.

A dokumentum első részében, a szentély bemutatásakor az ikonosztázi-onon lévő kegykép elhelyezésének leírása is olvasható:

„A szentély és a presbyterium között áll az ikonosztázion, melynek közepén, a királyi ajtó fölött van elhelyezve legföltettebb és legdrágább kincsünk, a boldogságos Szűz Mária csodatevő kegyképe. A régi fatok és keret egy Wertheim-szekrényyszerű új, betörés és tűzmentes szekrénnel lett felcserélve, mely két vasoszlopon nyugszik, az oltárban Wertheim zárral, és püspöki pecséttel lezárva, elől pedig üvegajtóval és önműködő zárral ellátott lebocsátható redőnnel, mely szintén tűzmentes s amelyre a kegykép *másolata van ráfestve*”.³⁰

A kegytemplom hajójának falán több fogadalmi adomány volt elhelyezve: „30 ezüst fogadalmi jelvénykép keretben, egy ezüst kanál, 2 kis csuporral, egy festett Mária kép, alatta dézsa keretben, bűnös lány lehullott haja és egy rablánc”.³¹ Az utolsó három tárgy három olyan csodára vonatkozik, ami a pócsi Szűzanya közbenjárására történt.³²

3.1. A kegykép arany- és ezüstműi és gyöngyei:

Az ikonnak felajánlott tárgyak jegyzéke a templomleltár II. pontjában olvasható. Az adományok leltárba vétele során minden tárgy (vagy egyben felajánlott tárgycsoport) sorszámot kapott, amit a votívok (és esetenként az adományozó) megnevezése, darabszáma, majd becsült értéke követ. A táblázatot a jegyzeteknek szánt rubrika zárja.

3.1.1. Aranyneműek

A fogadalmi adományok felsorolásának első részében az aranyból készült tárgyakat írta össze a leltár készítője. A táblázatban ez a rész rendelkezik a legtöbb, összesen 79 tétellel, míg az 1912-es összeírásban még csak az első 42 bejegyzés szerepel.³³

³⁰ *Leltár* [pag. 3.]

³¹ *Leltár* [pag. 4.]

³² A lehullott haj történetét, a bilincsek történetét és Boglár Anna Veronika nevű lányának esetét lásd FÖLDVÁRI KATALIN, „Csodás gyógyulások Máriapócson, a Könnyező Szűzanya kegyhelyén”, in *Történeti Tanulmányok XX. A Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének kiadványa*, Debrecen 2012, 90–91.

³³ MAJCHRICSNÉ – NYIRÁN, „*Mindnyájunk közös kincse*”, 63–64.

Az összeírás ezen részébe nagyszámú ékszer (láncok, gyűrűk, fülbevalók, medálok, karperecek, melltűk) került be, amelyeket igen gyakran ametiszt, zafír, gyémántok, gyöngyök vagy különböző színű kövek díszítenek. Található itt zafírral és gyémánttal ékesített püspöki gyűrű, valamint apátgyűrű gyöngyházzal és gyémántokkal, egy magát meg nem nevező úrnő pedig az összes ékszerét elküldte a pócsi Máriának.³⁴ A kegytemplomban vagy akár a bazilita múzeumban kiállított fogadalmi tárgyakat vizsgálva, és a pócsi kegyhelyhez kapcsolódó csodás ima-meghallgatásokról szóló leírásokat olvasva, látható, hogy Máriapócson szokás volt fogadalom megtételekor a jegygyűrű felajánlása. Így tett Popovics László, toronyai lelkész és felesége, akik mindketten Máriapócson hagyták karikagyűrűjüket.³⁵ A leltárban további hét hasonló példa található.

Az aranyból készült tárgyak felsorolásakor harminchat esetben történik utalás vagy név szerinti említés a felajánlóra vonatkozólag,³⁶ az adományozó származási helyét tizenkilencszer nevezik meg.³⁷ Az első bejegyzett ajándék egy kövekkel díszített aranykorona Meszlényi püspöktől,³⁸ a második pedig egy arany óralánc ametiszt függő arany kettel Gávris Kelemtől.³⁹ Mindkét adomány mellett a „szakvélemény

34 2 drb. arany gyűrű 1 drb. ezüst női óra, 1 drb. arany karperec, 1 drb. mellcsüngő, 1 drb. hajlított karkötő, 2 drb. arany mellű 1 drb. ezüst hajék. *Leltár* [pag. 9.]

35 46. és 63. tétel. *Leltár* [pag.8.]

36 1. Meszlényi püspök, 2. Gávris Kelemen, 3. B. Maldinyiné, 4. ö. Cseh Béláné, 6–7. és 9. tétel Jura Péterné, 8. Miklós János, 12. Terengyák Sándorné, 20. Szevocsán Mária, 43. egy úrnő, 45. Kaplanczai Kálmánné, 46. Popovics toronyai lelkész, 47. Sereghy Mironné, 54. Fődeles Cyrillné, alsóbatárszögi lelkész neje, 55. Brád György neje, 58. Palincsár János, 59. D. Lengyel Dezső, 60. Ruttkay Jolánka, 62. ismeretlen hívó, 63. Popovics Lászlóné toronyai lelkész neje, 63. magát nem nevező úrnő, 65. Csanda Jánosné, 66. Bihun Józsefné, 67. Jakab Boris, 68. Szabolcsik Mihályné, 69. öz. Szopkó Lászlóné, 70. öz. Major Józsefné, 71. Sejepj Ilona, 72. Modis Hedvig és Erzsike, 73. Herman Andrásné sz. Pálinkás Róza, 74. Minya Mária, 75. egy makkosjánosí hívó, 76. Pekár Anna, 77. egy búji lakos, 78. Sárvári Dezsőné, 79. Hirtl Jánosné. *Leltár* [pag. 6.]-[pag. 10.]

37 Ungvár (háromszor), Toronya (kétszer), Zajgó, Alsóbatárszög, Dombó, Ortutó, Alsókaraszló, Vásároszemernye, Királydaróc, Nyíracsad, Nyírbátorliget, Újfehértó, Makkosjános, Búj, Vasvári, Nagykároly.

38 Meszlényi Gyula (1839–1905), szatmári megyéspüspök (1887–1905). Vö. BURA LÁSZLÓ, *Meszlényi Gyula szatmári püspök (1887–1905)*, Szatmárnémeti 2008.

39 Gávris Kelemen bazilita atya volt 1905-ben, a kegykép harmadik könnyezésekor az ikon őre. 1905. december 3-án ő vette észre, hogy a kegyképen lévő Szűzanya-ábrázolás szeméből folynak a könnyek. Az életéről lásd JANKA GYÖRGY, „A harmadik könnyezés története”, in IVANCSÓ ISTVÁN (szerk.), *„Teged jöttünk köszönteni” Máriapócs, 2005. november 21–22. A máriapócsi kegykép harmadik könnyezésének centenáriuma alkalmából rendezett nemzetközi konferencia*

szerint értéktelen” megjegyzés található, ami a tárgyak szakszerű vizsgálatára utal.⁴⁰

A felajánlók beazonosításánál nagy segítséget jelenthet a csodás ima-meghallgatásokról szóló beszámolók vizsgálata. A nyíregyházi Görögkatolikus Püspöki Levéltárban található a máriapócsi kegytemplom 1900-ban nyitott látogatási könyve, amelynek első része sok olyan csodás esetet közöl, amelyek 1696-1934 között történtek. Itt olvasható Jura Péter dombrádi gyógyszerész kisfiának története is:

„Kis fiam súlyos beteg volt, úgy annyira, hogy a hozzá hívott orvosoknak nem volt reményük az életben maradásához. Feleségemmel a jó Istenhez fohászkodtunk s a jó Szűz Máriát kértük, hogy mentené meg nekünk. Igéretet tettünk, hogyha a jó Szűz Mária megmenti gyermekünket, az emlékül kapott s ereklyeként őrzött két Mária huszas aranytűnket a jó pócsi Szűz Máriának küldjük. Amiért is a feleségemmel együtt igen kérjük a főurat, szíveskedjen a csekélységek a jó pócsi Szűz Mária kegyképéhez hálánk és mély tiszteletünk jeléül felfüggeszteni. Kiváló tisztelettel alázatos szolgája és hive: Jura Péter, gyógyszerész, Dombrád, 1905. 26/II.”⁴¹

A kegytemplom 1918-ban készült leltárában az aranyneműek között a 6–7. és 9. számú bejegyzések alatt megtalálhatók Jura Péterné felajánlásai:

„6. Férfi arany mellű 1848 Mária huszas Jura Péterné ajándéka, 7. Női mellű 1847-es Mária huszas Jura Péterné ajándéka, 9. Egy női arany óra aranyozott láncsal és gyémánttal ékített 2 arany gyűrű Jura Péterné ajándéka”.⁴²

3.1.2. Ezüstneműek

Az ezüsből készült votívok listája öt tétellel bővült az előző jegyzékhez képest. Ezeknél az adományoknál csak egy esetben látható a felajánló megnevezése: a 10 a) szám alatt bejegyzett lángoló ezüstszívet egy grófnő adományozta., a 7. és 14. pontban szereplő ezüstszívek ajándékozájára csak az R. D. és J. M. monogramok utalnak. Az ezüsből készült érmék, láncok, gyűrűk mellett említést érdemel a pócsi kegykép négyszög alakú ábrázolá-

anyaga, Nyíregyháza 2005, II. I. jegyzet.

40 Hasonló bejegyzés máshol nem szerepel a leltárban. (A szerző megjegyzése.)

41 LUPIS SYLVESTER (összeáll.), *A mária-pócsi Boldogasszony csodatevő könnyező képének hiteles története, csodái és látogatási könyve 1696–1896.*, 50. GKPL III-1-16

42 *Leltár* [pag. 6.]

sa, a Szent Család ezüstkeretű zománcképe, valamint Krisztus keresztelése ezüstműből öntve.

A leltárnak ebben a részében szerepel tizenöt ezüst szív és egy ezüstműből készült aranyozott fül. Ezeket a testrész, ember vagy állat alakú figurákat identifikációs tárgyaknak nevezi a szakirodalom, mivel a beteg testrésznek vagy állatnak a formájában ajánlottak fel őket. Ezek az analógiás mágia részét képezik: egyrészt a hasonlóság alapján mintegy „emlékeztetik” a patrónust a gyógyítandó testrészre, másrészt áldozatként is funkcionálnak: a meggyógyult testrész helyett a hívek cserébe otthagyták annak képmását, illetve ezzel fizetnek a gyógyulásért. Azt nem tudjuk pontosan megmondani a tárgyak alapján, hogy a felajánló milyen betegségben szenvedett, csak azt, hogy a betegség melyik testrészen okozott problémát.⁴³

A táblázatból az is kiderül, hogyan nézett ki a kegykép és annak környezete az első világháború végén. A Szűzanya-ábrázolások és szobrok megkoronázásának szokása arra az emberi törekvésre vezethető vissza, hogy a Szent képmását valamilyen módon ékesíteni kell vagy illik. A korona az egyháznak azt a kifejezését juttatja érvényre, hogy Máriának olyan megkülönböztetett tisztelet jár, mint egy királynőnek. A koronázás másrészt elismerése annak, hogy a Szűzanya hatékonyan van jelen egy kegyképben.⁴⁴ A kegyképek megkoronázása főleg a 17–19. században vált gyakorivá, s e célra sokszor a kegytemplomnak ajándékozott nemesfém offereket használták fel. Hazánkban a legtöbb kegyképet és kegyszobrot megkoronázták ebben az időszakban, ezekről azonban nem mindenhol maradt fent írásos beszámoló.⁴⁵ Az 1918-ban a máriapócsi ikonon lévő Szűzanya- és gyermek Jézus-ábrázolások fejét egy-egy aranyozott ezüstk korona díszítette, de a leltár megjegyzi, hogy idetartozik még egy aranyozott rézből készült korona és három darab aranyozott ezüst dicsfény. A kegyképet díszítette az 1771-ben Bécsből érkezett ezüstköpeny, illetve egy nagyobb és egy kisebb ezüst kézfej.⁴⁶ A leírás szerint az ikon két oldalán látható volt két pléhre festett

43 HORÁNYI, „Devóció és medicina”, 361.

44 BARNA GÁBOR, „Kegykép-koronázások a 17–18. században – és utána”, in BÁTHORY ORSOLYA – KÓNYA FRANCISKA (szerk.), *Egyház és reprezentáció a régi Magyarországon*, Budapest 2016, 25–45.

45 BÁLINT SÁNDOR – BARNA GÁBOR, *Búcsújáró magyarok. A magyarországi búcsújárás története és néprajza*, Budapest 1994, 134–135.

46 A két kézfej két, akasztóval ellátott ezüst identifikációs tárgy, amelyek a Szűzanya-ábrázolás bal és a gyermek Jézus jobb kezének helyére voltak betéve az ezüstköpenybe. Mindkét kéz balkéz. (A szerző megjegyzése.)

angyal, a kép alatt pedig két, ezüsből készült, szív formájú persely volt láncsal felfüggesztve. Az ikon előtt egy Mária felirattal ellátott ezüstszív alakú örökmécses égett.

A kegykép fölött, az ikonosztázionon fogadalmi tárgyak voltak elhelyezve, amelyek a 29–30. tételek alatt szerepelnek az összeírásban: „29. Egy ezüst szív Mária felirattal a kegykép fölött, 30. Egy nagy ezüst korona a kegykép fölött”.⁴⁷ Az ikon előtt hat bronz gyertyatartóban gyertyák égtek.

3.1.3. A kegykép gyöngyei

Az ikonnak ajándékozott gyöngysorok ebben a leltárban is hat tételt tesznek ki az 1912-ben felvett jegyzékkel megegyezően. A keleti gyöngyfűzért illetve gránát- és üveggyöngyökből készült láncokat felajánló hívők neve, származási helye egyik tárgy esetében sem került bejegyzésre.

3.1.4. A kegykép palástjai

Mária szobrának, képeinek öltöztetése régi szokás. Van, ahol a liturgikus időszak szerint cserélik a különböző ruhákat, legtöbbször azonban a ruhák hálaadományként vagy a tisztelet jeleként készülnek.⁴⁸ Az 1918-as templomleltár ide vonatkozó első tíz bejegyzése teljesen megegyezik az 1912-ben készült összeírással, a szerkezetük azonban eltérő. A pócsi ikonnak ajándékozott palástok ismertetésének első tíz tételében részletes leírások olvashatóak a felhasznált anyagokra, színekre és mintákra vonatkozóan. Az itt szereplő palástok selyemből, bársonyból vagy nehéz szövetből készültek sárga, piros, zöld, kék, fehér, rózsaszín és fekete színekben, készítőik pedig varrott vagy festett virágokkal és csipkével díszítették őket. A leírások az adományozókra egyik esetben sem térnek ki. A következő hét bejegyzés ezzel szemben mindig egy, az ajándékozó személyre történő utalással kezdődik, amit a ruha leírása követ. Bársonyból vagy selyemből készült palástot ajánlott fel a pócsi Szűzanyának három rakamazi, egy balsai és egy lugosi hívő, illetve egy Papp Ilonka nevű „úrhölgy”. A textíliák becsült értéke 50 és 800 korona között mozog, a legértékesebb darab az a matyó hímzéssel ellátott fehér palást, amelyet egy mezőkövesdi matyó hívő ho-

⁴⁷ *Leltár* [pag. 11.]

⁴⁸ BÁLINT – BARNA, *Búcsújáró magyarok*, 207–208.; PALÁDI-KOVÁCS ATTILA (szerk.), *Magyar Néprajz VII. Népszokás – Néphit – Népi vallásosság*, Budapest 1990, 346.

zott a kegyhelyre. Az egyszínű ruhák mellett felajánlottak a kegyképnek egy nemzeti színű és egy pünkösdi palástot is.

3.1.5. A kegykép koszorúi

Az ikonnak szánt adományok közé sorolt koszorúk száma kettővel nőtt a hat évvel korábbi leltárhoz képest. Egy ungvári asszony 100 korona értékű koszorút adott a kegyképre, egy Petriben lakó hívő pedig a szószékre szánt egy 40 korona értékű darabot.

4. A kegykép kirablása 1917. október 29-én

A pócsi Szűzanyának felajánlott arany, ezüsttárgyak, illetve gyöngysorok felsorolása mellett végig látható a következő bejegyzés: „1917 október 29-én éjjel eddig ismeretlen tettes elrabolta a kegyképen elhelyezett összes arany és ezüst tárgyakat és gyöngyöket”.⁴⁹

Az esetről a *Nyírvidék* című lap is beszámolt 1917. november 10-i számában:

„A máriapócsi hívők pár nappal ezelőtt kellemetlen meglepetésre ébredtek. Reggel, mikor szokás szerint a templomba mentek, megdöbbenve látták, hogy a templomban éjszaka idegenek jártak, akik szentségtelen kézzel megrabolták a régi, legendás hírű Mária-kegyképet. Azonnal értesítették a rendfőnököt, aki megjelent a templomban és megállapította, hogy a kegykép takaró üvegjét betörték és az üveg alatt levő 8–10000 korona értékű ékszert, igazgyöngyfüzéreket és aranyneműeket elrabolták”.⁵⁰

A nyírbátori csendőrök azonnal megkezdték az ügy kivizsgálását, melynek során előbb a cselédeket kérdezték ki, ez azonban nem vezetett eredményre, így afelől érdeklődtek, hogy nem tartózkodott-e idegen személy azon az éjszakán a kolostorban. A rendfőnök ekkor elmondta, hogy pár nappal ezelőtt érkezett hozzájuk egy Bartha Lajos nevű orgonajavító, aki már többször javította a kolostorban lévő harmóniumokat. A csendőrök kikérdezték az idős mestert is, aki először azt állította, hogy a betörés éjszakáján a szobájában aludt, de kiderült, hogy a betörés előtti este az egyik helyi kocsmában tartózkodott, ahonnan meglehetősen ittasan távozott.

49 *Leltár* [pag. 6.] – [pag. 11.]

50 „Megrabolták a máriapócsi kegyképet – Egy züllött orgonahangoló a tettes”, in *Nyírvidék* 1917. november 10. 2.

Ezt követően „ujra vallatóra vették hát a hangolót, mire ez bevallotta, hogy meglehet, hogy ő követte el a betörést, de nem emlékszik rá biztosan, mert annyira be volt rugva, hogy azt sem tudja, mit csinált azon az éjszakán”.⁵¹ A csendőrök a kegytemplomban talált bűnjelek alapján kétségtelenül tudták igazolni Bartha bűnösségét, az ellopott tárgyak azonban nem kerültek elő, mert az öreg orgonahangoló nem tudta megmondani, hova rejtette őket. A nyomozást a nyírbátori csendőrség így beszüntette, a tettest pedig átadták a nyíregyházi ügyészségnek.

Bár az elrabolt tárgyak sorsa ismeretlen maradt, a kegytemplom 1918-as leltára alapján látható, hogy milyen adományok tűntek el, illetve a táblázat végén Seszták Barnabás atya azt is felsorolja, hogy mely tárgyak maradtak meg:

„A kegykép összes arany és ezüst ékszereit, gyöngyeit 1917 október 29. éjjel ismeretlen tettes elrabolta, a melyekből csak a következő szám alatti tárgyak maradtak meg, arany 1, 52 sz., ezüst 4, 10a, 17, 20, 21, 22, 23sz. alattiak”.⁵²

A dokumentum a továbbiakban folytatja a hívek által adott votívok felsorolását, a bejegyzések azonban egyik esetben sem említik meg az adományozó nevét, csak magát a tárgyat és annak értékét. A kegyképnek 1917. október 29. és július 10. között ajándékozott aranytárgyak 60 tételben kerültek feljegyzésre. Található itt harmincegy darab gyűrű, huszonöt fülbevaló, kilenc medál és hat érme, melyek értéke összesen 2027 korona. Az ezüsből készült adományoknál csak öt tétel szerepel: az ezüstpénz, a nyaklánc, a rózsafüzér, az ezüstszív és a gyűrű összértéke 142 korona.⁵³

A leltárjegyzék 1918. július 10-i lezárása után még látható egy 8 tételes felsorolás arról, hogy az 1918. július 10. és július 20. közötti időszakban milyen tárgyakat kapott a csodatevő ikon: hét gyűrű, két érem, két kereszt, egy szív, egy fülbevaló, összesen 786 korona értékben.⁵⁴ A dokumentumot Seszták Barnabás aláírása zárja 1918. július 20-i dátummal, majd ezt a következő bejegyzés követi: „A leltárban felsorolt tárgyakat átvettem,

⁵¹ *Uo.*

⁵² *Leltár* [pag. 27.] A következő tárgyakról van szó: arany – kövekkel ékített aranykorona Mészlényi püspöktől, egy drb. masszív, férfit ábrázoló arany votum; ezüst – két összeforrt ezüstszív, egy lángoló ezüstszív egy grófnő ajándéka, ezüstkورونا aranyozva Mária fejére, ezüst korona aranyozva Jézus fején, ezüstköpeny a kegykép mellén, ezüst nagyobb kézfej, kisebb kézfej. (A szerző megjegyzése.)

⁵³ *Leltár* [pag. 27.]-[pag. 29.]

⁵⁴ *Leltár* [pag. 30.]

Máriapócs 1919. december 22. P. Zsatkovics Dénes,⁵⁵ templomgondnok, P. Holis Konstantin⁵⁶ O.S.B.M.”.

Az 1920-as években a kegytemplom Wertheim-szekrényében őriztek egy zárral ellátott faládát, melyet P. Zsatkovics Dénes készíttetett az ékszerek őrzésére. A ládában tálcaszerű fiókok voltak rekeszel, illetve anélkül: a rekeszes fiókokban voltak az aranyláncok, keresztek és érmék, míg a rekesz nélküliekben az aranyórák, karperecek, gyöngyklárisok. Ennek a szekrénynek a háború után nyoma veszett.

A háború vége felé Dudás Bertalan bazilita atya vezetésével agyagszilékbe csomagolták az értékes ékszereket, és a földbe rejtették őket. Minden szilkét megfelelő tussal írt jegyzettel láttak el, melyeket vízhatlan anyagba csomagolva helyeztek az agyagedényekbe. A szövegek a tárgyak eredetéről, hovatartozásukról, elrejtésük okáról szóltak, illetve elmondták a megtalálónak, hogy hova juttassa el az ékszereket, vagy milyen célra fordítsa azokat. Az edényeket két tanú jelenlétében a rendház kertjében ásták el, és a rend feloszlatásáig ott is maradtak. A faládában, melynek később nyoma veszett, csak az arannyal futtatott ezüst- vagy kiskarátú aranytárgyakat hagyták meg.⁵⁷

1943-44-ben a kegyoltárral együtt elkészültek a votív tárgyakat tartalmazó díszrámák. Az egyik rázába befoglalták Gersei Pethő Rozália címerét, melyet az egykori Szent Anna oltárról szereltek le.⁵⁸ A másik rázát a Nagy Szent Bazil Rend címere díszíti. A tárgyakat a bazilissza nővérek varrták fel azokra a táblákra, amelyeken ma is láthatók.

5. Záró gondolatok

A jelenlegi kutatás által vizsgált leltár több szempontból is jelentős. 1. Az 1918-ban összeállított jegyzék pontos képet ad a máriapócsi kegytemplomról, illetve annak minden vagyonáról az első világháború idejéből. 2. A leltár nagyon részletesen leírja, hogy milyen votív tárgyakkal rendelkezett

⁵⁵ Vö. Véghseő i.m. 107.

⁵⁶ Vö. DUPKA GYÖRGY (szerk.), *Egyházüldözés Kárpátalján 1944–1991*. (Az állandó kiállítás katalógusa), Ungvár-Budapest 2017, 56.

⁵⁷ LAZÓK ILONA, *A máriapócsi görögkatolikus egyházközség a 20. század első felében*, (Szakdolgozat), Nyíregyháza 1996, 29.

⁵⁸ PUSKÁS BERNADETT, „A máriapócsi kegytemplom és bazilita kolostor”, in *Művészettörténeti Értesítő* 3–4 (1995) 185. és 198. (Különlenyomat).

ekkor a kegykép, s ez a felsorolás az 1917 októberében bekövetkezett rablás után is folytatódik tovább. 3. A kutatás jelenlegi állásáig, az 1912-es templomleltár után, ez a második olyan összeírás, ami nem azt mutatja be, hogy milyen votív tárgyakat loptak el a kegytemplomból vagy kellett beszolgáltatni, hanem azt is, hogy mik maradtak a kegyhelyen.

A fogadalmi tárgyak fontos történeti források a kegyhelyek vizsgálatának szempontjából. A votívok egyrészt hírt adnak az emberek mindennapi életéről, szükséghelyzeteiről, veszélyeiről. Ezek az adományok másrészt reprezentálják a kultuszhely gyógyító erejét, így mirákulumos könyveknek is tekinthetjük őket. Ezen felül pedig követendő példát nyújtanak a zárándokok számára, a kegyhely látogatására és adományozásra buzdítanak, illetve az ikon történetének feltárásában is fontos szerepet játszanak.

Részlet a máriapócsi kegytemplom 1918-as leltárából

Folyó szám	A tárgy megnevezése	190_ évi lel- tár- kor volt	190 évi áll- pot	Becsérték				Jegyzet
				Egyen- kint		összesen		
		darab		kor.	fill.	kor.	fill.	
[pag.6.]								
	II. A kegykép arany és ezüst neműi és gyöngyei							
	a) aranyneműek:							
1.	Kövekkel ékített arany korona Meszlényi püs- pöktől							szakvélemény szerint érté- telen
2.	Arany óralánc ametiszt függő arany kerettel Gav- ris Keleментől							szakvélemény szerint érté- telen
3.	Arany karperec s 3 arany gyűrű. B. Maldinyinétől					200		1917 október 29én éjjel eddig ismeretlen tet- tes elrabolta a kegyképen el- helyezett összes arany és ezüst tárgyakat és gyöngyöket

4.	Aranylánc, Máriakép és arany gyűrű ö. Cseh Bélánétól				80			
5.	Egy arany lánc, 3 arany gyűrűvel, egy arany szívvvel, egy zöld ametiszztel ezüst keretben és egy 11 gyémántos gomb ezüst keretben				30			
6.	Férfi arany mellű 1848 Mária huszas Jura Péterné ajándéka				5			
7.	Női mellű 1847-es Mária huszas Jura Péterné ajándéka				5			
8.	Sz. György arany medail Miklós János ajándéka				20			
9.	Egy női arany óra aranyozott láncsal és gyémánttal ékített 2 arany gyűrű Jura Péterné ajándéka				60			
10.	Egy arany Mária huszas 1845-ből				10			
11.	Egy nagy arany pénz 1855-ből				20			
12.	Egy arany medail kék alapon árvácskákkal özv. Terengyák Sándorné ungvári úrnő adománya				10		uj	
	1 arany karkötő, 1 drb. arany gyűrű 7 gyémánt kövel				100		uj	
	2 drb. arany férfi tömör gyűrű							
[pag.7.]								
13.	Egy arany medail 5 gyönggyel				20			
14.	Egy arany medail fekete emailrozás				10			
15.	Egy arany lánc 5 arany kereszt- és szívvvel				10			

16.	Egy arany lánc függővel és a fájdalmas Anya képe arany keretben			15			
17.	Egy fűvott arany karperec, rajta arany keretben Mária kép Jézussal a karján			10			
18.	Egy arany lánc 2 arany kereszttel és 3 hit remény szeretet jelvénnel			15			
19.	Egy arany csillag 5 ékkővel			5			
20.	Egy pár arany fülbevaló kék kővel, Szevocsán Mária ajándéka			10			
21.	Egy pár fülbevaló kék kővel és gyöngyökkel			10			
22.	Egy kővel díszített arany fülbevaló			10			
23.	Püspöki gyűrű zaphirral és gyémánt			80			
24.	Apátgyűrű gyöngyház és gyémántokkal			40			
25.	Sárga dróton 36 drb. arany gyűrű részint karika részint kővel			360			
26.	Egy arany lánc kövekkel			30			
27.	Egy arany csillag			10			
28.	Egy 5 soros éklánc			60			
29.	Egy fűvott arany lánc			20			
30.	Egy arany férfi melltű 6 fehér és 5 zöld kővel			200			
31.	6 drb. aranygyűrű részint karika			60			
32.	2 pár 10 kor. arany össze-forrasztva			32			
33.	Egy arany karperec			30			
34.	Egy arany amulett keretben			10			
35.	Egy aranyba foglalt brostű gyöngyökkel			15			

36.	Egy arany keretű Mária érem			10			
37.	Két arany kereszteske			15			
38.	3 pár arany fülbevaló			30			
39.	2 arany szivecske			10			
40.	Egy arany lánc ezüstkeresztel			20			
[pag.8.]							
41.	Egy aranylánc arany kereszttel			25			
42.	Egy arany lánc függővel			15			
43.	Egy úrnő adománya 1 arany gyűrű			30	új		
44.	Egy pár arany fülbevaló			10	új		
45.	Egy drb. díszes arany óra arany láncsal özv. Kaplonecai Kálmánné ajándéka			300	új		
46.	Egy drb. arany jegygyűrű Popovics lelkész adománya Toronya			10	új		
47.	Egy arany mellkereszt, Seeregny Mironné ajándéka, Zajgó			15	új		
48.	Egy pár arany fülbevaló			10	új		
49.	Egy pár arany fülbevaló			10	új		
50.	Egy drb. kis aranylánc			10	új		
51.	Két drb. jegygyűrű arany			30	új		
52.	Egy drb. masszív, férfit ábrázoló arany votum			160	új		
53.	Egy drb. arany fülbevaló			9	új		
54.	Fődeles Cyrillné, alsóbatárszögi lelkész neje adom. 1 arany orálancot miniatűr láncsövel			30	új		
55.	Brád György neje arany óráját adományozta a kegyképnek			60	új		
56.	Egy arany érmecske			10	új		
57.	Egy drb. arany gyűrű			20	új		

58.	Palincsár János arany jegygyűrűje			10		új	
59.	D. Lengyel Dezső domboi lakos adományozott 1 drb. zaphirkövesgyémánt gyűrűt			35		új	
60.	Ruttkay Jolánka adományozott 1 drb. háromszoros aranygyűrűt 9 gyémánttal			70		új	
61.	1 drb. arany Mária csüngő			20		új	
62.	Egy ismeretlen hívő adománya 1 drb. kékes kővel ellátott arany gyűrű			10		új	
63.	Popovics Lászlóné toronyai lelkész neje adom. 1 drb. arany jegygyűrű			10		új	
[pag.9.]							
64.	Magát nem nevező úrnő elküldte összes ékszereit: 2 drb. arany gyűrű 1 drb. ezüst női óra, 1 drb. arany karperec, 1 drb. mellcsüngő, 1 drb. hajlított karkötő, 2 drb. arany melltű 1 drb. ezüst hajék			200		új	
65.	Csanda Jánosné ortutói lakos adomány. 1 drb. arany láncot és 1 drb. arany gyűrűt			80		új	
66.	Bihun Józsefné adományozott 1 drb. arany jegygyűrűt			40		új	
67.	Jakab Boris 1 pár arany fülbevaló			10		új	
68.	Szabolcsik Mihályné ungvári lakos adott 1 drb. aranygyűrűt rubint kővel			15		új	
69.	özv. Szopkó Lászlóné alsókaraszlói lakos 1 jegygyűrűt adott			10		új	
70.	özv. Major Józsefné vásároszemernyei lakos adom. 1 drb. arany jegygyűrűt			10		új	

71.	Sejepj Ilona királydaróci lakos adományozott 1 drb. arany karperecet jegygyűrűt				10		új	
72.	Modis Hedvig és Erzsike nyíracádi lak. 1 drb. arany karperecet				50		új	
73.	Herman Andrásné sz. Pálinkás Róza nyírbátorligeti lakos adott 1 drb. arany láncot szeplőtelen Szűz fogantatása érmecskével				60		új	
74.	Minya Mária újfehértói r. kath. tanítónő 1 drb. arany karkötőt adom.				100		új	
75.	A makkosjánosi esperes útján egy híve adom. 1 drb. arany karikagyűrűt				30		új	
76.	Pekár Anna ungvári lakos adománya 1 drb. arany gyűrű				10		új	
77.	Egy búji lakos adott 1 drb. aranygyűrűt				10		új	
[pag.10.]								
78.	Sárvári Dezsőné vasvári lakos adott 1 drb. arany jegygyűrűt				10		új	
79.	Hirtl Jánosné nagykárolyi lakos adom. 4 drb. arany gyűrűt				80		új	

	b) ezüstneműek						1917 ok- tóber 29-én éj- jeleddig ismere- retlen tettes elrabol- ta a ke- gyképen elhelye- lyezett összes arany és ezüst tárgya- kat és gyöngy- öket
1.	Egy ezüstkeretű email sz. Család képe			5			
2.	Pócsi kép ezüstben négy- szög alakban			5			
3.	Krisztus keresztelése ezüsből ábrázolva			2			
4.	Két összeforrt ezüstszív			2			
5.	Egy ezüst érem			1			
6.	Két összeforrt ezüst érem			2			
7.	Egy ezüst szív R. D. jel- zéssel			1			
8.	Egy ezüst szív			1			
9.	Egy ezüst tallér 1796-ból			1			
10.	Egy ezüst érem			1			
10 a)	Egy lángoló ezüst szív egy grófnő ajánd.			10			
11.	Egy aranyozott ezüst fél- szív			1			
12.	Egy aranyozott ezüst fél- szív			1			
13.	Ezüst érem: Jézus az olaj- fák hegyén			2			

14.	Ezüst félszív J. M. jeggyel				1			
15.	Egy lánc hit, remény, szeretet jeggyel rajta 4 ezüst gyűrű, 3 ezüst szív 1 lila ametiszt egy gyöngyház ék három kővel				5			
16.	Hat Mária huszas				2			
17.	Ezüst korona aranyozva Mária fejére				80			
18.	Réz korona aranyozva ugyan oda való				1			
19.	3 drb. ezüst dicsfény aranyozva				10			
20.	Ezüst korona aranyozva Jézus fején				10			
21.	Ezüst köpeny a kegykép mellén				20			
22.	Ezüst nagyobb kézfej				1			
23.	Ezüst kisebb kézfej				1			
24.	Ezüst keretű üvegajtó a régi képhez				20			
25.	Két pléhre festett angyal a kegykép két oldalán				2			
[pag.11.]								
26.	Két ezüst szívpersely láncsal a kegykép alatt				20			
27.	Egy ezüst lámpa				100			
28.	Egy ezüst szív Mária felirattal a kegykép előtt, mint örökmécs				20			
29.	Egy ezüst szív Mária felirattal a kegykép fölött				60			
30.	Egy nagy ezüst korona a kegykép fölött				40			
31.	Hat bronz gyertyatartó a kegykép előtt				20			
32.	Ezüst karika a kegykép alatti öröklámpán				2			
33.	Egy ezüst szívecske				2			

34.	Egy pár kezelő gomb ezüst ékkel			2			
35.	Egy ezüst Mária érem			2			
36.	Egy ezüst láncon Mária érem			4			
37.	1 drb. ezüst masszív szív gazdagon aranyozva			30		új	
38.	1 drb. ezüst aranyozott fül			30		új	
39.	2 drb. ezüst szívecske			30		új	
40.	1 drb. ezüst óra ezüst lánc-cal			40		új	
41.	Egy ezüst érmecske és ezüst lánc			10		új	
	c) A kegykép gyöngyei						
1.	1m 84 cm h. valódi fehér keleti gyöngyfűzér			200			
2.	Egy pár sor gránátgyöngy hosszú			10			
3.	Egy pár sor gránátgyöngy rövid			5			
4.	Egy pár sor gránátgyöngy rövid 3 keresztcskével			10			
5.	3 sor gránát-gyöngy arany-zárral			10			
6.	5 rendbeli üveg-gyöngy			5			
	d) A kegykép palástjai						
1.	2 palást lilaszínű virágokkal			20			
2.	1 palást régi nehéz szövet			5			
3.	1 sárga palást festett virágokkal			40			
4.	1 palást piros, pünkösdi			20			
[pag.12.]							
5.	7 fehér palást varrott és festett virágokkal, arany és közönséges csipkével			300			
6.	6 kék palást, virág és csipke mint fent			200			
7.	2 fekete palást fehér ezüst virággal			80			

8.	4 rózsza színű virág és csipke, mint 5. és 6.			180		
9.	1 kicsi 1 nagy fehér díszes, de meg nem felelő palást			40		
10.	11 mellruha a kegyképhez: piros kék és rozsdaszínbén			11		használhatatlan
11.	Egy rakamazai (!) hívó adomány. a kegyképnek egy zöld bársony palástot			100		új
12.	Egy rakamazai (!) hívó adott a kegyképnek 1 drb. piros selyem palástot			200		új
13.	Egy piros selyem palástot adományozott egy balzai hívó			200		új
14.	Egy mezőkövesdi matyó hívó, matyó hímzéssel ellátott fehér selyem palástot ad.			800		új
15.	Papp Ilonka úrhölgy adományozott egy kékfehér selyem palástot			200		új
16.	Egy lugosi hívó adományozott a kegyképnek egy nemzeti színű palástot			50		új
17.	Egy rakamazi hívó adománya egy zöld selyem palást			50		új
e) A kegykép koszorúi						
1.	2 drb. jó koszorú (egy a szószékre)			20		
2.	20 drb. oltár-koszorú (gyertyára)			10		
3.	2 csokor, angyalkezbe			2		
4.	Egy ungvári asszony a kegyképre koszorút adott			100		
5.	Egy petrii hívó a szószék-re adott egy koszorút			40		

[pag. 27.]

A kegykép összes arany, és ezüst ékszereit, gyöngyeit 1917 október 29. éjjel ismeretlen tettes elrabolta, amelyekből csak a következő szám alatti

tárgyak maradtak meg arany 1, 52 sz., ezüst 4, 10a, 17, 20, 21, 22, 23 sz. alattiak.

A kegykép aranyneműi 1917 október 29-étől

1.	1 drb. arany és ezüst medalion ezüst vékony láncz-csal és 1 arany gyűrű			60		
2.	Egy arany jegygyűrű			50		
3.	Egy drb. arany fülbevaló			6		
4.	Egy drb. arany gyűrű			15		
5.	Egy drb. köves arany gyűrű			12		
6.	Egy drb. arany gyűrű 3 kis kővel			10		
7.	Egy darab köves arany gyűrű			10		
8.	Egy drb. arany fülbevaló			6		
9.	Egy drb. arany fülbevaló			6		
10.	Egy drb. arany gyűrű			10		
11.	Egy drb. fuvott arany nyakláncz érmecskével			50		
12.	Egy drb. arany gyűrű			10		
13.	Egy drb. arany érmecske			20		
14.	Egy drb. láncz /nyak/ érmecskével			20		
15.	Egy drb. arany jegygyűrű			10		
16.	2 drb. arany gyűrű			20		
17.	Egy darab arany gyűrű és arany láncz			50		
18.	Egy drb. arany gyűrű			10		
19.	két drb. arany gyűrű			20		
20.	Egy drb. arany gyűrű			10		
[pag.28.]						
21.	Egy drb. arany karika gyűrű	10		10		
22.	Egy drb. arany fülbevaló			10		
23.	Egy drb. arany gyűrű			20		

24.	Egy drb. fuvott arany fülbevaló			5		
25.	Egy pár arany fülbevaló			10		
26.	Egy drb. arany gyűrű			10		
27.	Egy drb. arany fuvott kereszt corpussal arany lánczon			160		
28.	Egy drb. nagyobb arany szív és egy drb kisebb arany szív arany lánczon			270		
29.	Egy drb. nagy arany érem Szűz Mária karján a kis Jézussal			60		
30.	Egy drb. arany fülbevaló			6		
31.	Egy drb. arany karika gyűrű			10		
32.	Egy kis érmecske			6		
33.	Egy arany lánczon függő két arany szív			130		
34.	Három drb. fuvott fülbevaló			30		
35.	Egy pár fuvott karikaszerű fülbevaló			10		
36.	két drb. arany fülbevaló			20		
37.	Egy drb. arany gyűrű			20		
38.	Egy drb. arany lánczon függő Mária érem			50		
39.	Egy drb. kis fuvott arany fülbevaló			5		
40.	egy drb. arany karikagyűrű			20		
41.	Egy drb. vörös kővel ellátott arany gyűrű			20		
42.	Egy drb. vöröses barna kővel ellátott arany gyűrű			20		
43.	Egy drb. kék kővel ellátott arany gyűrű			20		
44.	Egy drb. arany gyűrű 3 kis világos kék kővel			10		
45.	Egy drb. hosszúkás kék köves arany gyűrű			20		

46.	Egy drb. kék és piros köves arany gyűrű			20		
[pag.29.]						
[47.]	Egy pár könnyű fuvott arany fülbevaló			20		
[48.]	5 drb. fuvott arany fülbevaló			50		
[49.]	Egy drb. arany karkötő			100		
[50.]	Egy drb. arany rubinttal ellátott pecsétszerű gyűrű			50		
[51.]	Egy drb. kis rubintos arany gyűrű			20		
[52.]	Egy drb. arany gyűrű 1 drb. arany fuvottszivecske			30		
[53.]	Egy drb. arany fuvott fülbevaló			80		
[54.]	Egy drb. arany széles czakkos női nyakláncz			200		
[55.]	Egy pár fuvott arany fülbevaló			20		
56.	Egy drb. arany Szt. György érem			20		
57.	2 drb. ferdinánd arany pénz			20		
58.	Egy drb. aranyozott mellkép tartó			10		
59.	Egy drb. Isten védjen Cz. arany érmecske és brostű			10		
60.	Egy drb. fuvott arany fülbevaló és 1 drb. ezüst szivecske			10		
	Ezüst neműek					
1.	Egy drb. Ezüst pénz			2		
2.	Egy drb. Ezüst szivMáriazell felirattal gyémánt alánzattal			30		
3.	Egy ezüst lánczezüst érmecskével			20		
4.	Egy drb. ezüst vékony gyűrű			20		
5.	Egy drb. ezüst rózsafüzér			70		

Máriapócs 1918 július 10e

Seszták Barnabás
kegytemplomgondnok

[pag. 30.]

1918 július 10étől július 20áig következő tárgyak adattak még a kegytemplomnak

1. 2 drb. aranyérem arany lánczon 300 kor. értékben
2. Egy drb. összenyomott arany karika gyűrű 20 kor. értékben
3. Egy drb. arany kereszt corpusszal 10 kor. értékben
4. 2 drb. arany gyűrű 50 kor. értékben
5. Egy drb. arany gyűrű zöld nagy kővel és 2 kisebb gyöngyház kövekkel kirakva 50 kor. értékben
6. Egy drb. arany lánczon lévő arany szivecske arany kereszt piros kővel 300 kor. értékben
7. Egy drb. arany karika gyűrű 50 kor. értékben
8. Egy drb. arany fuvott fülbevaló 6 kor. értékben

Máriapócs 1918. jul. 20.

Seszták Barnabás

A leltárban felsorolt tárgyakat átvettem.-

Máriapócs, 919 dec. 22.

P. Zsarkovics Dénes
szt. Bazilr. áldozópap mpócsi templomgondnok.

P. Holis Konstantin O. S. B. M.